

OBSTĄPIĆ (47) *vb pf*

ob- (46), op- (1) *RejPos*.

W *inf* obstęp- (4), obstęp- (2), w pozostałych formach obstęp-.

o prawdopodobnie jasne (tak w ob-).

inf obståpić (4), obståpić (2); obståpić *Calag* (2); obståpić *RejPos*; obståpić : obståpić *Męcz* (2:1). ◇ *fut* 1 sg obståpię (1). ◇ 3 sg obståpi (1). ◇ 2 pl obståpicie (1). ◇ 3 pl obståpią (4). ◇ *imp* 2 sg obståp (1). ◇ 2 pl obståpcież (1). ◇ *praet* 3 sg m obståpił (2) *GrabowSet*, *WujNT*, obståpiel (1) *ActReg. f* obståpiła (1). n obståpiło (1). ◇ 3 pl m pers obståpili (19). m an obståpili (1) [*cum N: psi*] subst obståpiły (4). ◇ *part praet act* obståpiwszy (3).

Sł stp notuje, *Cn s.v. przyjacielstwo, coll. przyjaciele, wszystko przyjacielstwo go obståpiło, Linde XVII w.*

1. *Stanąć wkoło, ściśle okrążyć, otoczyć (przeważnie w złych zamiarach); circumdare Miech, Vulg, PolAnt, Męcz, Calag; circumstare Vulg, Modrz, Calag; concludere, vallare Vulg; gyrare PolAnt, circumfluere, circumfundere, circumvenire, (con)stipare, facere orbem Męcz [w tym: kogo, co (43)] (46) : WróbŻółt 7/8, 16/11; GroicPorz cc4; Leop 4.Reg 11/8; Y obståpili go żydowie [circumdedderunt ergo cum Iuclaei]/ á rzekli mu/ Y dokądże tak duŕze náŕze záwiefzác będźiefz? BibRadz Ioann 10 24, Gen 19/4; Circumfluxit nos cervorum multitudo. Obståpiła nas yeleni wielkość. Męcz I32a; Tedy powftáli ná mię pánowie Giwehy/ y obståpili dla mnie dom w nocy [et circumdedderunt adversum me domum noctu]/ myflác mię zábić BudBib Iudic 20/5, Eccli 50/13, 19/22; Umbgeben. Obtczyć. Ogarnąć. Obståpić. circumdare. Calag 518a, 519b; SkarŻyw 167, 356, 391; WujNT Ioann 10/24, Act 9/39, s. 435, Act 14/19, 25/7.*

W charakterystycznych połączeniach: obståpić dom (3), [czyj] komorkę; obståpić nieobyczajnie, w nocy.

Zwroty: »wokoł, w około, w okrąg obståpić« [szyk zmienny] (2:1:1): *LubPs Nv*; *Facto orbe*, Obståpiwszy wokół. *Męcz* [267]c, 416c; [arcykapłan Szymon] ftał v ognińká przed ołtarzem/ gdy go braćia w około obståpili [*In circuitu eius corona fratrum*] *BudBib Eccli* 50/12[14].

»obståpić z kaŕszej strony, z wszecł stron« [szyk zmienny] (1:1): A wyzwol fták frogiego więzienia nędzną duflę moię bo fnadz gdy to vczyniŕz obståpią mię z wflęc fttron fpráwiedliwi á przebráni twogi *RejPs* 210; *GrabowSet* B3v.

Przen (5) : Ieno ia miewam czasem piŕzác wifyie, ukazuią mi się dwie boginie, iedna iest neceszitas Claus trabales et cuneos manu gefans ahena a druga Poetica Nescio quid blandum ŕpirans Ti dwie kiedi mię obståpią, niewiem co zniemi czinić Formido *KochList* 2; á oto powftał fnop moy y podniosł fie/ y ftał/ á obståpiwszy iy fnopy wálŕze klániály fie fnopowi memu [*Et ecce circumdabant manipuli vestri, et incurvabant se manipulo meo*]. *BudBib Gen* 31/1; Bo widziŕz iáko wielkie niebezpieczeństwá poltronne nas obståpiły [nos circumstent]. *ModrzBaz* 109; ktore [krewkości] y mnie obståpiły *CzechEp* 74; [grzech] nas zewŕŕząd obståpił [*circumstans nos peccatum*] *WujNT Hebr* 12/1.

a. O działaniach wojskowych (16) : *LibLeg* 11/64; A tak z iednę fttronę Thurcy z drugą Polacy obftåpili Wołochy *BielKron* 424; Hostem circumvenire, Obståpić/ obskoczić nieprzyacielá. *Męcz*

482c, 139d; *BudBib Iudic* 16/2; Gdy post fugatum hostem obstąpieł żołnierz miasteczko gotuiąc się ad praedam [...] *ActReg* 58.

W charakterystycznych połączeniach: obstąpic miasteczko, nie(nieprzyjaciele) (2).

Zwrot: »wkoło (jako wieńcem) obstąpic« (2): BielKron 66v; dopiero gdy obaczył [Kiejstut]/ iż go woylko Iágełowe/ y Niemieckie wkoło iáko wieńcem obstąpiło/ wyrozumiał iż nieopátrznie wpadł w Sámołowkę StryjKron 467.

Przen (7) : conclude aduerfus eos qui perfequuntur me: [...] Dobądz (miły panie) miecza y obftąp ty ktorzy mnie przeładuią. WróbŻołt 34/3; w Pfál. 21 mowi/ [...] Obftąpili mię psi [Vulg Ps 21/17]. Nie o inłzychci żywioléch tego mowił/ ále o ludzioch/ czego tám wnet dowodzi miánniác [!] ié złośniki SienLek T[tt]4.

W porównaniach (5): OpecŻyw 65; Abowiem obftąpili mię iáko pfi wćiekliwi ziednościwłfy fie przeciwko mnie włfytkiem i złoćiami RejPs 32; RejPos 103; O Pánie IEzu [...] włpomni ná łtrách y ná lękánie/ ktores podiáł/ gdy cię włzyšcy nieprzyiáciele twoi/ iáko lwi naokrutnieyłzy z łrogimi á zákrwáwionemi oczýmá obftąpili LatHar 291.

b. Okrążyć, otoczyć, osaczyć (o polowaniu) (1) :

Zwrot: »wkoło obstąpic« (1): á gdy gdzie tych zwierząt [łownych] łtado vpatrzá na pałtwie, thedy Czarz Thatarfki zebrałwzy czeładz łwá, iezdno ie w koło obftąpią [et omniquaque circumdant in altissimis graminibus delitescentes.] MiechGlab 24.

2. Obejść dookoła [co] (1) : Omyię między niewinnymi ręce moie/ á tak obftąpię ołtarz twoy miły panie [et circumdabo altare tuum, Damine]. *WróbŻołt* 25/6.

Synonimy: 1. obskoczyć, obtoczyć, ogarnąć, okrążyć, otoczyć. 2. obyść.

Formacje współrdzenne cf STĄPIĆ.

Cf OBSTĄPIENIE, OBSTĄPIONY